

„Edinost“

z naša enkrat na dan, razen nedelj in
razpustov, ob 4. uri zvečer.

Naročilna cena:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za štiri leta 6 „
za en mesec 3 kron

Naročnino je plačevati naprej. Na na-
ročje brez priložene naročilne se uprava
ne odziva.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
samične številke po 6 stotink (3 avč.);
v Trstu pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

Se računajo po vrstah in petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom.
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglašit. Se računajo po pogodbi.

Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu.
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo.
Bokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglaš
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, II. nadst.

izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Poglavje o „solzarjih“.

VI.

Proti ukusu je boj težak. Vsakomur se
vidi to lepo, kar mu ugaja. Vsake oči svo-
jega slikarja — tako veli slov. pregovor prav
pametno; lep pojav zdrave ljudske filozofije
je to.

Moda pa je tiran, kakor smo izvajali v
zadnjem članku. Če se je torej ukus mnogih
sodobnih Slovencev izrekel za cepec v javnih
razpravah, in če je ukusu prihitela na pomoč
in mu segla pod roko še moda, potem se
ima oni, ki ni za cepec, boriti proti dvema
elementoma, ki sta in ostaneta nepremagljiva
vsaj tako dolgo, dokler se ne preživita sama
od sebe.

Nekaj časa smo bili res tako najvni —
priznavamo to, a ne da bi se sramovali
tega —, da smo se spuščali v boj proti tema
dvema elementoma. Ne treba nam se sramo-
vati tega, ker zmota ni greh in ker je sploh
tako, da se človek moti, dokler živi in
stremi.

Skušnja nas je poučila in opustili smo
nado, da bi izginila cepec in psotka iz na-
šega javnega življenja, dokler veliki zdravnik
vsega gorja v človeštvu — čas, zdravi in-
stinkt iz jedra naroda ven in pa dobri genij
njegov ne spremene ukusa in mode.

Mi opuščamo torej gori označeno nado.
Ali za se izjavljamo vnovič in svečano, da se
ne uklonimo ni ukusu mnogih sodobnih Slo-
vencev, niti sedanji modi slovenski, ki tira-
nizuje in zastruplja naše javno življenje. V
tem zmislu ostajamo »solzarji« — ostajamo z
dobrim prepričanjem in pošteno zavestjo, da
nam je tako »solzarstvo« le v čast in narodu
ne na škodo.

Ostajamo »solzarji«, ker nam pravijo
povsem zanesljive informacije, da smo ravno
z mirnostjo v razpravah in se svojim nači-
nom v polemikah pridobili narodni stvari
naši spoštovanje tudi na straneh, kjer sovražijo
naš rod iz dna duše in kjer bi se raje pogrez-
nili pod zemljo, nego bi priznali pred svetom,
da čitajo in se zanimajo za besedo na tem
našem mestu. V najhujem vrisu in trušču
je res siromak, ki ga od vseh strani poti-
kajo nazaj s komolci, ali slednjič — ker
hrup in trušč vendar ne moreta večno trajati
— prihaja vendar tako, da se upošteva be-
seda onega, ki je hotel biti v besedi blag in
v stvari trd!! Nam bo torej tudi odslej »sol-
zarska« deviza: Suaviter in modo, fortiter
in re!

PODLISTEK.

17

Vladimir.

Hrvatski spisatelj Avgust Šenoa, prevlel M. C. I. Š.

II.

»Posredovalec?«

»Da. Zesim se.«

»Vi? Kje?« je zadržala devojka.

»V tem kraju.«

»Saj ste večeraj rekli, da niste nič našli!«

»Veste li, koga sem našel?«

»Koga, prosim?«

»Vas.«

Deklica se je vzdignila naglo, Lacko se
je umaknil za dva koraka. Klara je gledala
za en trenutek podžupanu v oči.

»Kako ste tako iznenada prišli na
ta predmet? Vaš način je nekako nenavaden.«

»Najbolji, ker je najkrajši.«

»Veste li, kaka deklica sem jaz?«

»Za to ne vprašujem. Jaz gledam vsik-
dar vso sliko in ne ločujem nikoli podrobnosti.
Meni velja vsikdar prvi utis.«

»Ali vendar, vendar.«

»Prosim, nikake analize. Vi poznate
moje teorije po večerajnji zabavi.«

A) Če smo torej »solzarji«, ker se vne-
mam tudi radi »malenkosti« in zahtevamo,
naj slovenska javnost in nje vodstvo posve-
čata vso pažnjo tudi drobnemu narodnemu
delu!

B) Če smo »solzarji« zato, ker svojega
narodnega mišljenja nočemo uklepati med
klavzule modernega nemško-latinskega »ka-
toličanstva« ali pa naprednjajstva.

C) Če smo slednjič »solzarji«, ker se no-
čemo odločiti za cepec in — cronique
scandaleuse: potem nam v resnici in po duši
ne ostaje drugega, nego da — ostanemo
»solzarji«. Ostanemo, tudi če bi vsa sloven-
ska javnost videla v tem kaj zaničljivega.

Konečno še jedno besedo ad A). Če iz-
javljamo, da Slovenci morajo vso pažnjo in
skrb obračati drobnemu delu, takojimenovanim
»malenkostim«, če pravimo, da Slovenci
ne smejo zaiti v ta ekstrem, da bi zrl le
kvišku proti nebesnemu svodu in bi ob tem
preziral to, kar jim je na tleh pod nogami,
pa nismo rekli s tem, da smejo zaiti v drugi,
nasprotni ekstrem, da bi gledali namreč samo
v tla in nič kvišku. Če bi bilo prvo greh,
pa bi bilo drugo stokrat greh!

Politiški kriterij, zdravi razum, raču-
nanje z našim sedanjim položajem in s silami,
proti katerim se nam je boriti za rešenje
ekzistence in za osiguranje bodočnosti: na-
rekujejo Slovence program, ki misel za potrebe
današnjega dne združuje z daljnjim pogle-
dom na končne cilje. Prvo ni smeti zane-
marjati radi poslednjega, če manje pa posled-
njega radi prve. Prva in poslednji naj se
spopolnjujeta v harmonično celoto, v pravi
slovenski in slovanski program!

To je naše staro narodno in politično
veroizpovedanje. Za to se hočemo boriti tudi
nadalje. To vemo pa tudi mi, da tudi ob delu
za tak davea program ni drugače, nego da
se pojavljajo razlike v nazorih; vemo, da se
politično življenje in intelekt, ki delujejo v
njem, ne dajo stlačiti v eno in isto uniformo
kakor kaka kompanijo vojakov, ki ne le da
imajo jednake našitke, ampak, ki se pokore
tudi eni sami in isti volji. Menja naj se le kre-
šejo, meči razlike v nazorih naj se le križajo,
in nič ne de, če tudi včasih malo zaiskri; ali ob
vsem tem, ker na vse zadnje gre vendar za
stvar, ki nam je skupno vsem, za blaginjo
njega, ki nam je dal življenje vsem, za bla-
ginjo naroda našega, naj velja tudi vsem modri
in zlati nauk:

In necessariis unitas, in dubiis libertas,
in omnibus autem caritas!

»Tudi sami ste rekli, da sem kraljica
Amazonka.«

»Sem. Potem pa bom jaz heroj, ki je
premagal Amazonko.«

»Protestiram. Denimo, da bi jaz privo-
lila, česar pa ne pravim še. V tem slučaju
bi se reklo: Amazonka je zmagala. Ne pro-
sim jaz Vas, ampak Vi mene. A tako frazo
zahteva vrhu tega tudi galanterija.«

»Dobro. Bodi po Vašem! Prosim, odgo-
vorite!«

»A če ne odgovorim?«

»Vzel bi Vas uljudno pod roko, sprovel
Vas do mesta, kjer sem Vas našel, poklo-
nil bi se globoko, povraile v Hrastovec, v
Zagreb.«

»Bi-li Vam bilo žal?«

»Na vsaki način.«

»Zakaj hočete ravno mene?«

»Ker ste taka, kakoršnje niso druge.«

»Sem-li dobra ali zla?«

»Za to nisem vprašal.«

»Kake so druge?«

»Ne vprašujte za to, jaz sem jih sit.«

»Druge so torej stari svet, jaz pa Ame-
rika?«

»Jako dobro, in jaz Kolumb.«

Tako je naše — »solzarstvo«! In temu
ostanemo zvesti.

Javno zborovanje

političnega društva »Edinost« v Šklednju
dne 26. januarja 1902.

(Dalje.)

Dr. Rybář je nadaljeval:

Dr. Lavrinsich.

Ko je bila razpisana služba za novo-
ustanovljeno mesto okrajnega zdravnika v
Šklednji, kompetiral je med drugimi tudi dr.
Lavrinsich, kateremu se je od njegovih pri-
jateljev bržkone že poprej namignilo, naj se
ustanovi v Šklednju, da bo njegovo imeno-
vanje tim lažje. In res, mogotei na tržaškem
magistatu niso dolgo pomišljali, koga imajo
imenovati na to mesto?! Gotovi so bili, da
bo dr. Lavrinsich vspešno deloval za laško
kamoro; in to jim je bilo dovolj: podelili so
mu mesto. Kako dr. Lavrinsich izvršuje
svojo službo, tega ne treba da bi vam jaz
še-le pripovedoval, ker vam je to prav dobro
znano vsem. Zahvaliti pa se imate na takem
zdravniku res le najtesnejšim prijateljem va-
šega poslanca Banellija, ki o vseh takih
važnih imenovanjih skrajno neprevižno po-
stopajo in gledajo le na to, da povsod na-
meščajo le take osebe, ki bodo verni sluge
laške kamore! Ne gledajo pa na to, da-li
dotične osebe imajo vse lastnosti, ki jih za-
htevajo poverjena jim mesta. Takih slučajev
imamo nešteto v naši občini in jeden takih
»vzgledeh« magistratnih funkcionarjev tudi
ni daleč od prvega okraja. (Vskliki med ob-
činstvom: Joras!) Naše stališče v mestnem
svetu je v tem obziru silno težavno. Ako
napadamo in kritiziramo take nevedne funk-
cionarje, nsm očitajo, da delamo to iz na-
rodnega sovraštva, kar pa nikakor ni res,
ker mi spoštujemo vsacega pravičnega in
poštenega Italijana!

To smo dokazali tudi s tem, da smo
skazali zaupanje celó županu dru. Sandrinel-
liju s tem, da smo o volitvi župana tudi mi
oddali svoj glas njemu, ker smo bili prepri-
čani, da je pravičen in spoštovanja vre-
den mož.

Oddajanje služb.

Pričakovali ste, da vam Banelli pomaga,
da dobite razne službe, katere ali oddaja
magistrat sam, ali pa ima o oddajanju istih
velik vpliv. Obrnilo se je pa ravno narobe.
O oddajanju služb magistrat ne zapostavlja

»Pardon, gospod Kolumb, dovolite Ame-
riki še jedno vprašanje. Denimo, da sem pri-
volila, česar ne pravim še. Bi-li Vi pri-
volili, da v našem domačinstvu ne bo razlike
spola?«

»Tega vprašanja ne umejem.«

»Čakajte! Govoriti hočem jasneje. Ne
mislim na navadne posledice ženitve. To so
nespremenljivi zakoni narave. Jaz mislim
samo na enako pravo. Jaz da bom smela svoj
karakter razvijati kakor Vi.«

Dobranic se je nekoliko zamislil, za tem
pa se je spustil v smeh:

»Klara! Vi ste — — —

»Prosim, nikake analize. Da ali ne?«

»Da! Ali sedaj prosim se svoje strani

»Da ali ne?«

»Da«, je rekla Klara krepko in je po-
dala Lacku roko. »Mi dva hočeva torej biti
mož in žena. Posledice imate torej pripisati
samemu sebi. Ali prosim jedno vprašanje.«

»Izvolite.«

»O takih dogovorih na življenje in smrt
se govori navadno o neki točki.«

»Prosim, o kateri.«

»I nu, menda o ljubezni. Nadejam se, da
me ljubite.«

podanikom iz Italije samo svojih slovenskih
občanov, temveč celó tudi laške domačine!
To vidimo lahko v mestni plinarni in na
mnogih drugih delih. Pred kratkim so de-
lavci v tržaškem tehničnem zavodu (»Stabi-
limento tecnico«) uložili prošnjo na magistrat,
naj bi isti vplival, da bi se iz tega zavoda
domačini ne izpodrivali vedno bolj in se na
na njih mesta postavljali tujei.

Za to prošnjo se je v javni seji silno
zavzel znani Rascovich. Silno se je zgražal
nad vodstvom zavoda ter priporočal, naj se
prošnja delavcev uvaži, in naj se store vsi
koraki v prepečenje izpodrivanja domačih
delavcev iz omenjenega zavoda. A vse to je
bila le komedija, ker je ravno magistrat sam
kakor sem že prej omenil, najprirednejši v na-
jemanju tujih podanikov na svoja dela. Ob-
čani, ki plačujejo davke in ki so tu doma,
morajo torej gledati od strani, kako jim
tujei, ki so prišli iz druge države, tržejo
kruh izpred ust! In odkar imate v prvem
okraju laškega zastopnika, se te razmere niso
prav nič izpremenile, pač pa so se še po-
slabšale.

To je torej skrajna hinavščina, ko se v
mestnem svetu oglašajo z zahtevo, naj drugi
poštevajo v prvi vrsti domačine, če pa sami
najemajo tujince. V plinarni so že skoro po-
polnoma izrinili domačine, istotako delajo z
mestnimi pometači. Namesto domačih so sto-
pili regnicoli. Celó tudi načelniki delavcev,
capi, so tujinci. To je vnebovpijoča krivica
za vse domačine, Slovence in Italijane.

Ko treba n. pr. pri tramwayu kaj na-
baviti ali kupiti, hitro se oglaš v mestnem
svetu n. pr. svetovalec Bratos, naj se kupi
pri domačinih. To je prav. Ali ni prav, da
se tako postopa le glede trgovcev, ne pa tudi
glede delavcev. Tramway naj kupuje pri
domačih laških trgovcih, uslužbenec pa naj
najema — tujince. Tako se postopa torej z
domačini v oddajanju služb!!

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 30. jan. 1902.

Iz proračunskega odseka. V več-
erajšnji seji so nadaljevali razpravo o prora-
čunu naučnega ministerstva. V razpravo sta
posegla tudi poslanca Povše in vit. Vu-
ković, ki sta govorila o slovenskem in hr-
vatskem šolstvu. O njiju izvajanjih ne mo-
remo poročati obširneje in se za danes mo-

»O tej točki, zdi se mi, je govoriti od-
več. V najprej se najmanje ljubi tam, kjer
se o ljubezni — govori. Osobito pri meni.
Upoštevajte, da sem bil doslej pravi, prav-
cati Don Juan. Vam nisem poslal ni cvetja,
ni ljubavnih pisem, Vas prosim tako, kakor
grom z jasnega neba. Ni-li to povsem jasno?
Nu, da Vas popolnoma umirim, rešiti hočeva
tudi to formaliteto. Da, na poštenje moje,
jaz Vas ljubim. Ljubite pa tudi Vi mene?«

»Dovolite, za trenutek odložim odgovor.
Pojva, pojva sedaj. Na cesti se nekaj praši.
Da, to je kočija mojega očeta.«

»Izvolite.«

Klara in podžupan sta se spustila po
brdu doli. Na čistini je Klara vodila Lacko
do lipe.

»Poglejte to!« je rekla Klara, pokazavši
na pobeljeno desko.

»Kaj naj gledam? Tarčo?«

»Kako podoba ima ta tarča?«

»Podoba arca.«

»Čegavega?«

Podžupan je zganil z ramama.

(Pride še.)

ramo omejiti na to, kar nam je sporočil korespondenčni biró.

Vsprejemski naslov »centrala« je torej proračunski odsek prešel v posvetovanje o velevažnem naslovu »ljudsko šolstvo«. Predloženih je bilo več resolucij, s katerimi se vlada pozivlja, naj preskrbi kronovinam večje podpore za vzdrževanje ljudskega šolstva, ker tozadevni stroški dežel rasejo z vsakim letom in vedno bolj. Tekom razprave je poslanec Povše govoril o žalostnih razmerah ljudskega šolstva v Trstu in na Koroškem in je izjavil, da pričakuje od vlade, da bo skrbela za izvrševanje pravice tudi nasproti slovenskemu ljudstvu, ki se zastoj poteguje za narodno šolstvo.

Posl. vitez Vuković je zahteval povišanje državnih prispevkov za ljudsko šolstvo v Dalmaciji, ker se tam skoraj dve tretjini deželnega proračuna porablja v ta namen. Govornik je zahteval razširjenje učiteljskega v Zadru. Ker v proračunskem odseku ni nobenega hrvatskega zastopnika iz Istre, zahteval je, naj vlada poskrbi, da se bodo šolske takse uporabljale po zakonu, to je, jedino v šolske namene! Govoril je tudi o šolskih razmerah v kastavski občini ter zahteval, naj se uredi vprašanje o učenem jeziku na javnih ljudskih šolah v Velikem Lošnju.

Beseda Rusije Slovanstvu. »Novoje Vremja« (Novi čas) je priobčil te dni članek, ki je govoril o pruski preganjalni politiki nasproti Poljakom ter je izjavil, da se te persekucije bolešno dotikajo tudi ruskih src. »Za ruska srca — je rekel rečeni list — Poljaki niso ptujci, ampak bratje, če so tudi živeli z nami v prepiru in so nas stali mnogo krvi in živcev. Da bi jih pomeli s površja zemlje, tega ne more Rusija želeli nikdar in nikoli. Nikomur ni znana bodočnost in talentiran narod, ki je imel jednega Mickieviča, more morda zopet doživeti novih zlatih dnij in more na polju slovanske umetnosti in civilizacije ustvariti še važnega. Ali Poljaki naj bi se natančno zavedali tega, da je njihova uloga slovanska in v Slovanstvu, nikakor pa ne v Evropi, kjer le »osvojajo Dunaj« in niso za to nič dobili. Poljaki se morajo spomniti, da so oni sami v težkih in košljivih minutah zgodovine v ruski družbi našli nekaj intimitete, umevanja in sočutja, kakoršnjega v nemški družbi niso nikoli našli, ker ta poslednja je gluha kakor skala do vsega, kar je slovansko.

Kar se dostaje Orijenta more Poljska zaupati svoji osodi. Če tudi od te strani prihajajo udarci, od tam pa ne pride smrt nikdar. To je vse, česar treba. Na tem nepremičnem kamenu se morejo Poljaki jačiti. Ali dati se jim mora do znanja, da tudi Rusija nekaj pričakuje od njih. Mi govorimo o Poljaki, menimo pa vsikdar ves krog zapadnega Slovanstva. Mesto da se isto razkosuje, naj bi se družilo. Glavno, kar bi hotelajmeti Rusija od Slovanov nasproti sebi, je, da se iznebe dvomnosti, da nehajo s potajevanjem in da ostavijo pota, ki so postala zakriviljena. Rusija ima tolikega posla se svojo svetovno ulogo, da se nasproti Slovanom drži kratke a jasne devize: Naj se ohranijo življenju, naj se ne prepirajo in naj se razvijajo vedno bolj. Za se Rusija ne potrebuje nič od Slovanov. Ali slovanska samozavest se mora začeti koncentrirati in iskati opor. Na tej poti naj bi za Slovane ekzistirala le Rusija. Ali prvo naj bi Slovanstvo storilo korak na to stran! Rusiji ta korak ne pristoja.

Potovanje nadvojvode Frana Ferdinanda d'Este v Petrograd prevladuje bolj in bolj vse razprave o političnih dogodkih. In naj se še tako povdarja, da je povod temu potovanju v prvi vrsti vojaški in da je isto zahtevano od kurtoazije, vendar slutí ves svet instinktivno, da se pripravljajo važni dogodki, radi katerih zahteva interes Rusije in Avstro Ogerske, da se ti dve državi sporazumite, izlasti glede razmer na Balkanu. Javnost ne more videti vseh elementov, ki določajo razvoj dogodkov in provzročajo zapletljaj. Zato je tudi ugibanje, snovanje konjektur, jako nevhvaležen posel. No, kakor rečeno, ob potovanju avstrijskega prestolonaslednika v Petrograd se slutí instinktivno, da sta se ruski in avstro-ogrski kurz v veliki politiki nekoliko začela zblíževati, da prevladuje želja na obeh straneh, da bi prišlo do ugodnega sporazumljenja.

V obče se tudi slutí, da je potovanje nadvojvode znakom, da je to sporazumljenje,

ki naj bi ono sklenjeno leto 1874., ko je bil ce-ar Fran Josip v Petrogradu, še utrdilo in popolnilo — že na pol gotova stvar. Rusija se, kakor vse kaže, pripravlja na kako veliko nalogo in radi tega ne bi hotela komplikacij na Balkanu. Avstrija ima zopet na Balkanu braniti velikih interesov, kar pa jej je možno le ob soglasju z Rusijo. Te dve državi sti v prvi vrsti interesirani na balkanskih stvareh, a interes obeh je zavarovan še najbolje, ako si nisti navskriž. Če bi se torej sporazumeli, se Rusiji ne bi bilo bati komplikacij na Balkanu, ko jej je pozornost obračati na druge strani; na drugi strani pa bi Avstrija mogla povspeševati svoje interese, ne da bi se jej bilo bati konfliktov na tisti strani, kjer jej edino morejo temeljito križati račune.

Ako potovanje nadvojvode Frana Ferdinanda v Petrograd v svojih posledicah potrdi te slutnje in konjekture, pozdravljali bi mi to kakor Avstriji, v interesu svoje države, in kakor Slovani, videči, kako predstaviteljica kulturne skupnosti slovanske dosledno in zavestno vrši dalje svojo misijo!!

Poljaki v Nemčiji. Za ljudstvo so ustvarjene tudi ljudske knjižnice, takoiimenovane »Czytelnie ludowe«. To so javne brezplačne knjižnice, za katere se vsako leto nabira na tisoče mark, da se more detetu in odraslemu nadomestiti ono, česar mu ne daje šola. Take knjižnice so razširjene med vsemi Poljaki Nemčije. Narod se jih jako pridno poslužuje in število teh knjižnic se veča od leta do leta. Na delu za širjenje teh knjižnic tekmujejo inteligencija, plemstvo, duhovščina. Slednjič je bila pred tremi leti uvedena vrst ljudskega vseučilišča »Wklady ludowe imienia Adama Mickiewicza«, tako imenovana ljudska predavanja v Poznaniu, na katerih se poleg raznih znanstvenih strok gojita tudi poljska zgodovina in poljska literatura. Škoda, da so predavanja omejena (samo na Poznanj). Umeje se ob sebi, da imajo Poljaki v Nemčiji tudi svojo šolsko »Maticeo«.

Jedino mesto pa, kjer morejo Poljaki do neke meje nemoteno in neproganjani negovati svoje narodne idejale, je poljska hiša. Rekli smo: do neke meje, ker uradnikom je naloženo, da se morajo z ženo in otroci tudi doma le po nemško razgovarjati; ker v šoli zapovedujejo otrokom, da morajo doma le nemški govoriti; ker, slednjič, ako kdo v svoji hiši brezplačno poučuje v poljskem jeziku, more se mu zgoditi, da ga kaznujejo z zaporo, in, kakor so že nastopili hudi časi, moglo bi se dogoditi celo, da se bo poljskim materam zabranjevalo, da ne smejo svojih lastnih otrok doma poučevati v čitanju in pisanju. Sedaj imajo Poljaki še v svojih rokah najčvrstejo trdnjavo svojega narodnega življenja. Blagodejni vpliv hiše domače jedini more še odbijati prusko šolo in pruski zistem. Tu se morajo Poljaki koncentrirati in se utaborjevati, da se branijo pred neprijateljem. V borbi na odprtem, svobodnem terenu bi jih neprijatelj zdrobil se svojo materialno premočjo. S silo svojih narodnih idejale, z zavestjo, da sta pravo in pravica na njihovi strani, odbijajo Poljaki vspešno sovražnikove brutalne in zlohotne napade.

Vojna v južni Afriki. Angleški ministar zaklada, lord Balfour, je bil predvečerašnjim izjavil v spodnji zbornici na neko tozadevno interpelacijo, da je angleška vlada res dobila od nizozemskega ministerskega predsednika dr. Kuyperja neko sporočilo glede vprašanja o mirovni pogodbi v južni Afriki in da je angleška vlada že odgovorila na to prijavo. Angležki in drugi listi obširno komentirajo to izjavo ter nekateri med njimi izrekajo nado, da misli Nizozemska prevzeti posredovanje in da se približuje konec vojni. Ukrepa se tudi, da je inozemska vlada o tem koraku postopala sporazumno z burškimi voditelji, kateri pa to odločilo zanikajo in so izjavili, da oni niso na tem čisto nič udeleženi. Nekateri listi trdijo tudi, da so Bari pripravljeni odstopiti od zahteve po neodvisnosti ter da se zadovoljujejo z amnistijo. Koliko je na vseh teh vesteh resnice, pokaže nam bližnja bodočnost.

Tržaške vesti.

Tržaško Abderitstvo. In celó kričavo Abderitstvo! To je najnoveji naslov, ki smo ga prejeli tržaški Slovence. In goriska »Soča« ga nam je blagoizvolila nakloniti v svoji nebotični zavišnosti nad nami siromašnimi »solzarji«.

Povod »Sočinim« poklonom je bila pravda naša z g. Govékarjem. Na te poklone je sicer že reagiral véčeraj naš »Jeremija«. Vendar pa mož tu pa tam ni zadostno akcentiral nekaterih momentov, ki kažejo, kako spretno se je »Soča« sukala — o k o l o resnice!

»Soča« praviln. pr., da smo bili »Tržačanje« dvakrat obveščeni pismeno, enkrat pa po »Slov. Narodu«. Kako je bilo s tem obveščanjem, so izvedeli gg. čitatelji že iz odgovora gospodu Govékarju v predvečerašnji številki »Edinosti«. Posebno pa povdarjamo iz tega odgovora, da je bil g. Govékar v dopisovanju le z damami, ki so neizkušene v takih stvareh, in da torej »Soča« ne govori resnice, ako govori o dvakratnem pismenem obveščanju »Tržačanov«, o čemer je možno umeti le osebe voditeljev. To pa je nemala razlika, ako govorim z damami, neizkušenimi v vprašanju avtorskega prava, ali pa z osebo, verzirano v takih stvareh! Nadalje izhaja iz odgovora g. Govékarju, da o prvem pismu, ki naj je je pisal g. Govékar, trdi gospa predsednica podružnice sv. Cirila in Metodija, da ga ni prejela! To je v tem prepiru prevažen moment! In naslednji prevažen moment je ta, da obveščanje v »Slovenskem Narodu« je bilo objavljeno potem, ko je bila afera med Tržačani in g. Govékarjem že navstala! Po tej konstataciji naj sodijo čitatelji sami, v koliki meri je v »Soči« sodelovalo resničoljubje, ko si prizadeva, da bi vzbudila menenje, kakor da je obveščanje v »Slovenskem Narodu« prišlo o pravem času!!

»Soča« ne govori resnice, ko pravi, da sti dve premijeri (navadno imajo igre le eno premijero na istem mestu) imeli takov čisti dobiček, da je g. Govekar na tantjemah prepustil družbi 80 K. Resnice je marveč ta, da prva predstava je imela toliko stroškov, da je bila izguba vzlic veliki udeležbi. Z drugo predstavo se je v glavnem pokrila izguba prve. Kar pa je preostalo od vsega skupaj, je odnesel g. Govekar na tantjemah, zbok česar ostaje suhi goli fakt, da družba nima ničesar od teh predstav, ako ne izgube! Sedaj vidite, kako jo je »Soča« zasukala daleč okolo resnice.

Vnovič povdarjamo to, da nikdo ni naložno prigovarjal zahtevi gosp. Govékarja, ampak prigovarjalo se je le načinu! Istotako naj tu še malo pojasnimo svoje menenje o tem spornem vprašanju. To storimo lahko na kratko. Če duševen delavec v nas Slovenceh dela za posamičnika-založnika, ki tudi išče svojih koristi, naj zahteva primerno plačilo! Če slovenski pisatelj sestavlja šolske knjige, katere potem knjigotržci prodajajo za dobiček, bil bi pisatelj bečak, ako ne bi zahteval poštenega plačila! Isto velja, če dela za občine, ki morejo plačati, za društva in korporacije, ki imajo svoje gotove in stalne dohodke! V vseh takih slučajih ima duševni delavec vse pravo, ako noče delati tlake. Ali gledé društev, ki se sama morejo vzdrževati in vršiti svojo nalogo edino le, rekli bi, ob miloščini vsega naroda in kiso na drugi strani zopet eminentne, nujno potrebne, neizogibne, splošno narodne naprave, gledé katerih ima torej ves narod življensko korist, da se ohranijo in vrše svoj namen: glede takih društev pa je že na vseh, ne izvzemši pisateljev, dolžnost, da se ne držimo (da govorimo s »Sočo«) »evropskih v knjigotržtvu običajnih oblik«. To je naša dolžnost z ozirom na stadij našega narodnega razvoja, in dolžnost tembolj, ker smo uverjeni, da ga ni narodnozavednega pisatelja med Nemci ali Italijani, ki bi zahteval tantje od predstav »Schulvereineu« ali »Legi« na korist, da si bi mu bilo to prej dovoljeno, nego pisatelju siromašnemu in za obstanek še le borečega se naroda slovenskega!

»Soči« se vidi pozivljanje na tako požrtvovalnost »kričavo abderitstvo«. Mi obzljujemo sicer odkrito, da je list s tolikimi zaslugami za razvoj našega naroda prišel do take izjave, ali prigovarjati ne bomo mogli, če bo svet njega slovensko požrtvovalnost cenil odslej ravno po tej izjavi. Svet bo mogočel reči: godi se le tvoja volja!

Svoboda vesti za slovenske unijate! Javili smo že, da so vsi občinarji iz Boljune v Istri prijavili svoj izstop iz italijansko-latinske cerkve in odločili vstopiti v katoliško slovensko cerkev. Naša slavna c. kr. vlada, ki gre sicer na roko katoličanom, ako želé prestopiti na protestantizem, na židovsko obrezovanje, ali pa v brezverstvo, nasprotuje z vsemi močmi vsem onim, ki želé prestopiti na unijatstvo. Tako deluje tudi naš »dobri prijatelj«, c. kr. okrajni glavar v Kopru. Na-

sproti Boljunčanom je začel postopati prav uzorno po primorskem zistemu. V sedanjem zimskem času zove 3 ure daleč v svoj urad na en dan po cele družine iz Boljune. To je pač najhujše mučenje! Ali na tako postopanje vdobiva tudi poštene odgovore. Ko je motal in mešal naše boljunske unijatske soko-ke, odgovoril mu je pošten mož iz Boljune tako-le:

»Mi plačujemo pošteno svoje davke, mi dajemo radi svoje sinove v vojske na obrambo države in cesarja, mi smo tudi vsaki čas pripravljeni vse storiti, kar bo od nas zahtevala država, vse, vse smo pripravljeni žrtvovati — ali vest je naša, duša je naša! Naši vesti in našim dušam ne bo država ukazovala! Mi smo odločili prestopiti na unijatstvo in pod nebom je niste, ki bi nas odvrnila od tega!»

Take odgovore je prejemal c. k. okrajni glavar na svoja vprašanja! Tako stoji unijatsko vprašanje na Primorskem!

Ako pogledamo na zgodovino unijatstva v Dalmaciji, vidimo, da se je spočetka tam celó prelivala kri. Nekaj vernikov, ki so prestopili na unijo, je bilo tamkaj umorjenih, umorjeni so bili neki prvi unijatski duhovniki, a umorjen je bil tudi neki c. kr. politični uradnik. Ta nedolžno prelita kri pa je bila pravo seme za razširjenje sv. Unije.

Na Primorskem ne bo krvavih žrtv, ker so drugi časi in drugačne razmere, ali zato bodo drugačne žrtve in so že. A to ne plaši našega poštenega naroda. Boj za sv. Unijo je začel in bo tudi izvojevan — zmagovito!

Kakó in kdaj je nastal pustni ali tolsti četrtek! Ker se bližajo pustni dnevi, in med temi je pustni četrtek tudi zanimiv dan, je vredno znati, kako in kdaj se je začelo pustni ali tolsti četrtek obhajati s poedinami in drugimi nerodnostimi.

Pustne veselice so se v Benetkah negovale in razvijale na poseben način; in tako ima tudi pustni ali tolsti četrtek svoj začetek v Benetkah.

V XII. stoletju, ko je po Italijanskem hudo vrelo med papeževom in cesarjevo stranko (Gvelfi-Gibellini), se je l. 1162 oglejski patrijarh Ulrih, privrženec cesarjev, polastil mesta Gradež ali Grad (Grado) in ga oplenil. Ali Benečani so se kmalu polastili mesta in zajeli patrijarha in njegovo vojsko. Patrijarh je sicer zopet zadobil svojo svobodo, ali proti temu, da se je zavezal plačati vsakoleten tribut in sicer: jednega vola in dvanajst prašičev, katere živali so se vsako leto na pustni četrtek, v pričujočnosti beneškega prince (dože), zaklale na trgu sv. Marka med hrupom brežstevilnega ljudstva.

Na takov način je hotela beneška ljudovlada zaničljivo osmešiti pred svetom patrijarha oglejskega in njegovo duhovščino! In tako se je pustni četrtek s svojimi orgijami prikupil lahkomišljenemu občinstvu v Benetkah, se kmalu razširil po drugih italijanskih mestih nekdanje Benečije in se tako sčasoma priklatil med Slovence, ki so bili podložni beneški ljudovladi, tako, da je tolsti četrtek primorskim Slovincem priljubljen kakor Italijanom!

Tečaj za pouk slovensčine in slovenske literature. Odbor »ruskega kružka« je sklenil v predsinodni seji, da otvori čim prej tečaj za pouk slovensčine in slovenske literature. V Trstu je mnogo naših ljudij, ki so radi naših žalostnih šolskih razmer niso mogli popolnoma izobraziti v svojem materinem jeziku, kar je vsakako jako občuten nedostatek. Da se temu nedostatku odpomore, otvori novoustanovljeno društvo tudi tečaj za pouk slovensčine, kateri pouk se bo vršil na poljuden način. Tako namreč, da učenje ne bo nikomur delalo težav, marveč bo isto še prijetno, ker se bo predavalo tudi o slovenskem slovtvu. Kdor se želi popolnoma izobraziti v svoji materinščini, prijavi naj se takoj pri predsedniku ruskega kružka, g. odvetniku dr. u. Edvardu Slaviku (ul. Molinpiccolo št. 3, II. nadstr.), da ga isti vpiše v »Ruski kružok«. Pouk se prične takoj, čim se prijavi zadostno število onih, ki se žele učiti slovensčine. Glede udane opozarjamo na današnjo notico: »Ruski kružok«.

Ker mnogo onih, ki se žele učiti slovensčine, brzkone ne pripadajo čitateljem našega lista, prosimo slednje, naj opozore na to vest vse one, katere bi mogla zanimati.

Drobne vesti. Velika nesreča. Mož umrl vsled dobljenih opeklin. V hiši št. 5. v ulici Grosada, stanuje družina Angelini, ki je nedavno vzela k

sebi na stanovanje. 60 letnega Ivana Batista Bortuzzo, njega 26 letnega sina Antona in 16-letno hčerko Josipino. Sinoči ob 9. uri sti hčerka družine Angelini, Angela, in hčerka Bortuzzija, Josipina, odšli na sprehod. Ko sti si za nekaj časa povrnil domov, sti strahom zapazili, da v sobi Bortuzzija gori. Prestrašeni deklici sti hiteli na ulico in tu poklicali več mož, da naj jim za božjo voljo pomagajo. Nekaj mož je hotelo v sobo, ali povrniti so se morali, ker v sobi je bil strašen dim. Konečno se jim je posrečilo vendar odpreti okna sobe in še le sedaj so opazili, da gori postelja. Može so hitro vrgli na ogenj več škafov vode in se jim je posrečilo pogasiti ogenj. Ali še le sedaj so se spomnili, da mora biti v sobi tudi stari Bortuzzi. Vrnili so se zopet v sobo in — o groza — opazili so Bortuzzija pod posteljo poleg one, ki je gorela. Može so vzdignili in so videli, da mu gori obleka, na kar so vrgli vode nanj. Bortuzzo je bil ves opečen in malo časa pozneje je izdihnil dušo valed dobljenih opeklin. — Iz preiskave se je doznalo, da se je petrolejka, ki je bila v sobi, prevrnila na posteljo Bortuzzija, in postelja se je seveda vnela. — Bortuzzo je bil že dlje časa bolan in ni mogel vstati iz postelje. Sodijo, da se je revež — valé se — prevrnil pod drugo posteljo.

Radi p o n o v e r j e n j a. Včeraj zjutraj je aretirani policijski oficijal Titz bivšega uradnika pri Lloyd, Girolama Graechi radi poverjenja tujega denarja. Graechija so odveli v zapore.

Mož, ki tepe svojo boljšo polovico. Radi pretepanja svoje zakonske »boljše polovice«, je bil včeraj aretiran v ulici Molin a vento 33-letni mornar Josip B. iz Trsta.

Popravek. Korespondenčni biro nam javlja, da je včerajšnji brzojavko o imenovanju stavbenega višjega komisarja, Antona Stegu, popraviti v tem smislu, da isti ni imenovan za poštni in brzojavni zavod v Brnu, ampak v Trstu.

Dražbe premičnin. V petek, dne 31. januarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Pouziana hiša VIII, hišna oprava; v ulici Acquedotto št. 44, hišna oprava; v Bazovici št. 133, krava; Prehod S. Giovanni št. 4, pisarniški predmeti in oprema v zalogi; v ulici Chiozza šte. 51, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 5.0 ob 2. uri popoldne 11.3. C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 755.6 — Danes plima ob — predp. in ob — pop.; osaka ob — predpoludne in ob — popoldne.

»Russkij kružok«. V predsednočni seji je sklenil odbor, da se bo pouk ruščine za sedaj vršil vsaki ponedeljek in četrtek od 8½ do 10. ure zvečer. Ako se bo pouka udeleževalo mnogo udov, razdeli se pouk na dva oddelka, tako, da bo po možnosti ustrezno tudi onim, ki ne morejo prihajati k pouku tako pozno in ob sedaj določenih dneh.

Podporni (neučenci se) člani plačevali bodo na leto 8 kron, pravi (učenci se) člani (tudi oni, ki bodo obiskovali slovenski pouk) pa 2 kroni in premožnejši po 4 krono. Odbor si pridržuje pravico, da bo v obzira vrednih slučajih zniževal mesečnino tudi pod 2 kroni. Mesečnina se bo za vse one, ki se upišejo tekom tekočega meseca, štela od 1. februarja naprej.

Ker se pouk prične bržkone že prihodnji ponedeljek, vabljeni so vsi oni, ki se mislijo upisati, da store to čim prej.

Popravek: V predvčerajšnji poročilo o obnem zboru prišlo je med imena odbornikov po pomoti tudi ime g. Antona Mandića.

ODBOR.

Kostimiran ples, ki ga priredi odbor tržaških gospa, bo gotovo ena najsijajnejših zabav letošnje predpustne sezone. Zanimanje za ta ples raste od dne do dne, tako, da se je res bati, da bo čitalniška dvorana premajhna. Vabila so se začela razpošiljati; če pa slučajno kedo ni dobil vabila, naj se oglasi za isto pri gospej dr. Rybářevi, ulica S. Spiridione št. 3, II. nadst., kajti brez vabila ne bo dovoljen vstop.

Pevsko društvo »Hajdrih« na Prosseku vabi na pustno veselico, katero priredi v nedeljo dne 2. februarja 1902. v dvorani gostilne g. Lukša.

Vspored: 1. I. Bartel: »Zemlja slave«, zbor. 2. F. Juvanovič: »Pastir«, zbor. 3. »Sam ne ve kaj hoče«, prizor. 4. H. Vola-

rič: »Domovini«, zbor s spremljevanjem orkestra. 5. N. N.: »Pustna koračnica«, zbor s spremljevanjem orkestra. 6. »Zakonske nadloge«, vesela igra v enem dejanju, na dva dela razdeljena. 7. Ples, traja do 5. ure zjutraj. Med točkami vspeveda in k plesu svira vojaški orkester pešpolka št. 97. — Začetek točno ob 5½. uri popoldne. Ustopnina na veselico za osebo 50 st.; ustopenina k plesu za gospode 2 K, za gospe 60 st. Sedeži 20 st. Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

Slovenska dekliska šola v Trstu. Na Svečnice bo v Barkovljah veselica naše slovenske dekliske šole družbe sv. Cirila in Metodija. Predstavljal se bo ona lepa igra »Lurška pastarica« in šaljiva »opereta« »Na trgu«. V ta namen bo dvorana »Narodnega doma« primerno urejena.

Cisti dohodek veselice se porabi za nadaljevalno deklisko obrtno šolo pri sv. Jakobu in za vzdrževanje treh tržaških slovenskih deklic na viši dekliski šoli v Ljubljani. Ta plemeniti namen naših veselice znajo vpoštovati tržaški slovenski delavci in se v trumah pripravljajo na veselico. To bo zopet lep slovenski dan v Trstu! Ne pozabite: začetek veselice bo ob 4. uri in pol popoldne!

Vesela vest. Narodni orkester v Škledju naznanja sl. občinstvu, da se mu je posrečilo dobiti dvorano nove velike restavracije g. A. Colobig-a, kjer priredi v nedeljo dne 2. februarja svojo maskarado. Začetek plesa bo ob 8. uri in pol zvečer; ples bo trajal do 4. ure zjutraj. Vstopnina za osebo eno krono. Vstop bo dovoljen le dostojnim maskam. Ker je dvorana velika in upravljalna, nadejajo se prireditelji obile udeležbe, posebno tudi iz mestnih krogov.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Novi most čez Sočo pri Barki.** O stavbi tega mostu se poroča, da je vsa železna dela pri mostu prevzela tvrdka Wagner v Gradcu. Železja, bode 900.000 kg. Ves material dojde na mesto izgotovljen do konca tega leta, a meseca februar. 1903. pa mora biti most dovršen.

× **Pevsko in bralno društvo »Škrjanček« v Pliskovici** vabi na pustno veselico, katero priredi v nedeljo dne 9. februarja t. i. v prostorih gospoda Alojzija Širca, list. 47. — Vspored: 1. Nagovor. 2. H. Sattner: »Pogled v nedolžno oko«, četverošpev. 3. N. Y.: »I. sodniški prizor«. 4. H. Sattner: »Na planine!«, moški zbor. 5. N. Y.: »II. sodniški prizor«. 6. H. Vogrič: »Le plakaj!«, četverošpev. 7. N. Y.: »Vinska modrost«, prizor. 8. Kamilo Mašek: »Prizibeli«, moški zbor. 9. Hostnik: »Eno uro doktor«, burka v jednom dejanju. 10. Srečkanje na tri dobrote. — Med posamičnimi točkami svira godba na lok s spremljevanjem glasovirja. Začetek točno ob 3. popoldne. Ustopnina 40 stot., za otroke pa 20 stot.; sedeži 20 stot.; srečke po 20 stot.

Polovica čistega dohodka je namenjena v korist revnej šolki mladini, valed česar se radodarnosti ne stavijo mejo.

K obilni udeležbi uljudno vabi

odbor.

× **Zboljšanje tolminskih planin.** Pod tem naslovom smo prejeli iz Tolmina in objavljamo: Zboljšanje tolminskih planin res počasi napreduje. Na Razorju so se pričeli dotični poskusi, a hudobni pastirji so že v prvem letu pretrgali meje, popasli poskušne njive. Žugali so jim orožniki, popravila se je meja, a v drugem letu bile so njive zopet popasene. Če torej interese sami tako malomarno čuvajo svoje interese, potem pač ni moči delati čudežev. Sploh se planine ne dajo preorati v treh letih, kakor bi mislil kedo! Pametno kmetijstvo veva, da se še-le na podlagi mnogoletnih poskusov z raznimi zmesmi trav in detelj, opiraje se vedno na lokalne potrebe in razmere, zamore jasno prepričati se o potrebi in obliki zboljšavanja dotične planine. Napad v 19. šte. »Edinosti« na mojo osebo, kateri je izročena skrb zboljšanja tolminskih planin, je torej prozorna hudobija, ako je dotičnik domačin; ako ni, bodi mu pojašnjeno, da je vlada pač žrtvovala za Tirolsko 16000 kron v ta namen; dosedaj pa ne namerava žrtvovati jih tudi za Tolminsko, ker je ta okraj 20-krat manjši od Tirolske in ker je planšarstvo sploh tu v primerno drugem položaju nega tam. Odločila je za enkrat samo malo podpore, da se nakupi nekaj semen in umetnega gnojila, ter vpripori praviloma prve temeljne poskuse. V drugo bodi dopisniku za-

trjeno, da so predpostavljeni moji dobro informirani, v koliko ima segati in sega moja delavnost in da mi prav nič ni treba varuha v tem pogledu. Konečno konstatujem, da je sicer prijetno iz varnega kota napadati koga, dokler gre za šalo in smeh, toda infamno je dotikati se njegove časti, računa je namolčečnost urednika. Zato ga pozivljam na dvo-boj brez krinke!! Rad bi mu gledal v oko, ko seka po mojem telesu! Prestreči mu hočem vse udarce v poštenem dvoboju — sicer pa smatram vsaki nadaljni napad za nesramno zahrbtno obrekovanje.

M. Ivančič.

× **Razpisano mesto.** V koperski kaz-nilnici je razpisano mesto čuvaja zletno plačo 800 kron.

Vesti iz Kranjske.

× **Idrija 28. januarja.** (Vodnikova veselica »Delavskega bralnega društva«.) Minolo nedeljo je priredilo zavedno tukajšnje »Delavsko bralno društvo« Vodnikovo veselico. Že pred osmo uro, ko se je imela začeti veselica, je bila pivarna »pri črnem orlu« natlačeno polna zavednega idrijskega občinstva. Mnogoštevilno so bili zastopani rudarji, pa tudi tukajšnja inteligenca se je udeležila veselice polnoštevilno. Na vsopredu so bile pevske točke, katere je društveni pevski zbor dovršeno prednašal, mej njimi posebno prelepo »Rudarško pesem« v znanem napevu Jos. Gnezde. Društveni godbeni klub nas je razveselil z nekaterimi koračnicami in valčki ter z jednim klarinet-solom, kateri nam je posebno ugajal. Glavna točka na programu tega večera pa je bila igra. Predstavljal se je času in razmeram primerna jednotejanka gluma »Visoka gos-poda«, katero je iz nemščine preložil in lokalizoval rajni Vinko Lapajne. Ta gluma, v kateri se zamenja prihod ekscelece-mistra Sabladolskega s prihodom Fumagali-vega prince slona, je kakor nalašč ustvarjena za predpustno dobo. Vsi igralci so bili kos svojim nalogam. Resen, osoren in afektiran, kakor zahteva njegov visoki stan, je bil pl. Sabladolski (g. cand. iur. Fr. Tavzes). Žu-pana je dobro pogodil g. I. Makne. Nežna in prišerna ljubinka je bila Lizika (gospica Katika Podobnikova), ki je imela v gosp. I. Božiču (hlapec) spretnega tovariša. Neumorno je tekel namazan jeziček zgovorni Marijani (g. ei Rozaliki Vidmarjevi), katera nam je že od nekdanj ljubna znanka od predstav v idrijsk-em gledališču. Židane volje je bil sluga (g. Žon Novak). Posebno na mestu pa je bil in največ neprisiljenega smeha je vzbudil originalni lastnik cirkusa Fumagali, katerega ulogo je igral g. Dragotin Harmelj, ofici-jalni humorist in komik vseh idrijskih zabav. Človek ni vedel, ali bi se bolj smejal nje-govi izborni maski, ali njegovim dobro po-gojenim kretnjam. Upamo, da nam bo ime-novani g. komik poslal še marsikatero urico na idrijskih veseliceh. Nismo se še nasmejali izborni glumi, že je zbor zapel znano »Na ples«, oglasila se je priznana idrijska rud-riška godba in v veseljem vrvenju je zav-vela plesazeljna mladina; tu in tam se je razburila tudi stara kri in takisto dosegla svoje zadovoljenje v burnem plesu. Zlavlaj je že odzvonilo trojko, a veselje do plesa še ni hotelo pojenjati. Še le ob ranem jutru se je razšla ta vesela množica, nesoča seboj mnog lep spomin na to prelepo veselico, in hvaležna vrlemu društvu, katero naj nas skoro zopet zbere v svojem ljubkem zavetju na neprisiljeno domačo zabavo. Društvu sa-memu pa čestitamo na izbornih pevskih in igralskih močeh, ki jih ima v svoji sredi, in takisto na vsestranski priljubljenosti, katero po pravici uživa toliko v rudarskih slojih, kolikor mej idrijsko inteligenco. Le vrlo na-prej! In Idrija ne bo več niti črna, niti rdeča, ampak — narodna, slovenska!!

V prepričanje se prosi blagohoten obisk.

Vesti iz Štajerske.
— **Petorica obsojenih na smrt — pomiloščenih.** Med razpravami v zadnjem zasedanju porotnega sodišča v Mariboru so bile, kakor se čitatelji gotovo še spominjajo, nekatere naravnost senzacionalne toliko po številu umorstev in ubojstev, kakor po gro-zovitosti in nečlovečnosti činov, ki so bili v sodbi. Petorici obsojenecv je sedaj cesar od-pustil smrtno kazen in bodo sedeli po 20, ozir. 15 in 12 let.
— **Nov davek v Gradcu.** Graški mestni svet je izdelal načrt za novi tako-zvani ubožni davek, s katerim se obremenijo vsi, tudi penzionisti, ki imajo nad 2000 K.

letnih dohodkov. Najnižji davek znaša 2 K. Po dosedanjih poizvedbah se naloži davek 14.507 osebam, ki bodo plačevale skupno K 325.552 letnega ubožnega davka.

— **Visoka starost.** V Braslovčah je umrl dne 12. t. m. tesarski mojster Janez Čmak v starosti 90 let.

(Dalje na četrti strani.)

O menjavi letnega časa. Ko so mi-noli božični prazniki in novo leto, že se tr-govinsko življenje z vso silo pripravlja za prihajajočo spomlad. Skrbí se ne le za iz-delke, ampak v prvi vrsti tudi za publika cijo potom reklame. Najbolj pripraven in za-nesljiv svetovalec je v tem pogledu ravno kar izišli novi časnikarski seznam ekspedijeje oglasov M. Dukes nast. na Dunaju, ki se na zahtevanje dobiva brezplačno. V tem, na vsebini bogatem seznamu se vdobe vse važ-nejše podrobnosti in daja vrhu tega imeno-vana tvrdka, ki je najstarejša in naj-znamenitejša te stroke, radovoljno vsakoršnje navode ter praračune na raz-polago.

Velikanska rastava pohištva in tapečarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE** v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana). Moje pohištvo donesesebečo. —

za čopiče in ščetke Santo d' Angeli

TRST. - Via S. Antonio - TRST (nasproti Zennaro in Gentili).

Specijaliteta čopičev za zidna dela nepresežne trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za či-ščenje parketov, metelj, ščetk od perja, palic za iztolči prah.

Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov, listnie, novčark, mošnjčikov itd.

Vse po jako nizkih cenah.

V prepričanje se prosi blagohoten obisk.

Prva tržaška tovarna

za izdelovanje ogledal

Čiščenje, zaokroževanje, dekoriranje kristalov in šip. Popravljanje pokvarjenih ogledal ter posrebrnjeje istih.

Cene najugodnejše.
Aleksander Rocco - Trst.

Tovarna: ul. Sette fontane 35. Pisarna: ul. Gelsi 3/a. Telefon 941.

PASTIGLI PROTI PRENDI

kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upa-danju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepoved-nikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v škatlicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Škatljica stane 60 stotink.

Intelligenten mladenič

išče službo pri kaki tukajšnji (ali tudi na de-želi) večji trgovini, kakor praktikant; iz za-četka tudi brez plače. Govori in piše tri jezike. Pismene ponudbe, pod naslovom »Stalno«, naj se pošljejo na upravništvo »Edi-nosti« — Trst.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TRST

TOVARNA: Via Tesa, vogal Via Limitanea. ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21.

Telefon št. 670.

Velik izbor tapečarij, zrcal in slik. Iz-vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO Predmeti postavio se na pa obrod all'eleznico franko.

Brzjavna poročila.

Ob krsti pok. cesarjeviča Rudolfa.
DUNAJ 30. (B) Njeg. vel. cesar je prišel danes zjutraj v grobišče pri kapucinih in je ob krsti blagopokojnega cesarjeviča Rudolfa opravil kratko molitev ter se povrnil potem v dvorno palačo. Nadvojvoda Ludovik Viktor, vojvoda Cumberlandski in ulanski polk št. 1 so položili vence na krsto cesarjeviča. Pridpoludne je bil v kapucinski cerkvi rekvijem za blagopokojnega cesarjeviča Rudolfa.

PRAGA 30. (B) V dvorni kapeli na Hradčinu je bila danes maša za dušnico za blagopokojnega cesarjeviča Rudolfa.

Iz ogerske zbornice.

BUDIMPEŠTA 30. (B) Predno je zbornica prešla na dnevni red, je poslanec Pichler izjavil, da hoče iz lastnega nagiba umakniti neko opazko, zalečo ugled predsedništva, ki jo je bil storil včeraj med govorom poslanca Lindnerja. Ko je bil namreč pozvan na red, je odgovoril v razburjenju: »Jaz se ne menim za to, če tudi me 25 krat pokličejo na red.« Radi teh besed prosi za odpuščanje. (Splošna pohvala.) Na to so nadaljevali razpravo o proračunu.

Kriza v španskem ministerstvu.

MADRID 30. (B) Komota je razpravljala o predlogu, tičočem se pobiranja nadloge po kobilah, v katerem predlogu se je po- jedelskemu ministerstvu izrekla graja. Večina se je vzdržala glasovanja. Minister za poljedelstvo je podal svojo ostavko. Mi- nisterski predsednik Sagasta se trudi, da bi krizo poravnal.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 10. (B) Glasom note Reuterjeve pisarne ni stavila nizozemska vlada nikakih mirovnihih predlogov, ampak je an- gleški vladi sprožila le nekaj misli, katerim je namen, da bi se iskala sredstva in poti za zaključanje vojne. Vsekakor pa se smatra še vedno za jako dvomljivo, da-li koraki nizo- zemske vlade dovedejo do vidnih uspehov, dokler niso Buri sami storili kakšnega določ- nega koraka iz katerega bi izhajala želja, da se uvedejo mirovna pogajanja. Na tej črti pa je vsekakor možno vsprejemati predloge.

Katastrofa v mostu.

MOST 30. (B) V »Jupitrovem« rovu se ni dogodilo nič novega. Komisija, kateri je naloženo, da nadaljuje s preiskavo, se je že sešla in je začela se svojim delovanjem.

MOST 30. (B) Na prošnjo delavcev- rudarjev se vrše ob posredovanju rudarskega urada pogovori z delodajalci kako najti sred- stev proti brezposelnosti.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN

iz lastnih kletij

in

ISTRSKI TERAN.

ki se toplo priporoča družinam, gosp. krčmar- jem in restavracijam.

Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.

Narodne obleke

(kostumi).

Podpisani javlja, da ima na razpolago 20 narodnih oblek, (12 ženskih in 8 moških) katere izposojuje po primerni odškodnini to- liko narodnim društvom, kolikor tudi posa- meznikom. Oglasiti se je vsaki dan od 8.—9. zjutraj in od 5. ure pop. naprej pri slugi »Delalskega podpornega društva«, ulica ma- lega mlina št. 1, I. nadstropje.

ODBOR

pevskega društva »Kolo« v Trstu.

Trgovina z železino »Merkur«

PETER MAJDIČ

v CELJI. Graška cesta št. 12.

Zaloga lite železine in lite poste- klene posode iz Stechlavskih fužin grofa Waldsteina.

Zaloga na debelo palčnega železa, žice, žebeljev, železine in vsega kovinskega blaga, posteklene posode iz pločevine, namiznega orodja, nožarskih izdelkov, možnarjev, sve- čnikov, likalnikov, kavičnih mlinov, tehni- meril in uteži, bakrenih in železnih kotlov in kotlov za žganje kuhati.

Poljedelski stroji, žarnozemlje in mla- tilnice, sesalke, cevi iz železa in kamen- ščine, trstje, cement, strešna lepenka, stavbno orodje, samokolnice in dvokolnice.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava »Otto.« Motori na plin in vodno moč. Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za sta bišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement »Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrdba je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav,

med kojimi:

- 12 žag za obdelovanje lesa in priprav- ljanje dog.
- 36 vodnih napeljav.
- 17 tiskarn in kamnotiskarn.
- 13 mehaničnih delavnic.
- 31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
- 7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesom in drog.
- 16 naprav za kurjenje z gorko vodo in parom.
- 12 sladličarn, pekarn, tovarn za biškot in konfete.
- 32 napeljav električne luči.

- Kakor tudi: Tovarne za kože, Tovarne za obleko itd.
- Perilnice, Predilnice, Tovarne za parafin in cerezin, sardine,
- Mline, Podjetja za napravljane soli, Tovarne za delati zamaške, Stiskalnice olja, Naprave za vodno silo, Tovarne za šumeče vode, Distilerije, Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Jaz Ana Csillag

Gospa Ana Csillag!

Prosim, da takoj pošljete šest lončkov Vašega preskušenega ma- zila za raščo las na naslov: Gospa grofica Cavriani-Auersperg Grad Gleichenberg pri Gradcu.

Blag. gospa Ana Csillag!

Izvolite mi kretom pošte po- slati s povzetjem zopet 2 lončka Vašega izvrstnega mazila za raščo las. Spoštovanjem Emilija pl. Baumgarten, Steyer.

Gospa Ana Csillag!

P Prosim Vas, da mi kretom pošte pošljete en lonček Vaše izvrstne pomade. Ludv. vit. pl. Ljebig, Liberec.

Blag. gospa Ana Csillag!

Vaše znamenite pomade prosi še en lonček Cref Srečko Conrey, Dunaj.

Blag. Ana Csillag!

Prosim Vam, da mi kretom pošte pošljete Vaše izvrstne lasne pomade dva lončka. L. Schweng pl. Reindorf, c. kr. stotnika soproga v Pragi.

Gospa Ana Csillag!

Dunaj. Od Vas poslana mi Csillagova pomada je izvrstno delovala, in me veseli Vas obvestiti o tem, da siravno sem jo malo časa rabila. Radi izvrstnega delovanja jo bom toplo priporočala vsem prijateljem in znancem. Adela Sandrock, gledališka igralka.

Vaše blagorodje!

Uljudno prosim, da bi mi s poštanim povzetjem doposlala en lonček lasnega mazila. Evido grof Starhemberg, Kaposd.

Blag. gospa Ana Csillag!

Blagovolite mi Vašega presku- šenega mazila poslati še 1 lonček. Jaka Girardi pl. Ebenstein, Trient.

Blagorodna gospa Ana Csillag!

Dunaj! Na ukaz Njene ekscelence gospe pl. Szegyen- Marich prosim, da mi pošljete en lonček Vašega izvrstnega mazila za 3 gld. Sprejmite ob jednem zahvalo. Gospa grofinja se je o vspehu mazila izrazila jako pohvalno. Z odličnim spoštovanjem Frida Gies, komorna gospa Njene ekscelence

s svojimi 185 centimetrov dolgiimi Loreley-lasmi do- bila sem jih vsled 14-me- sečne uporabe svoje samo- iznajdene pomade. To so najslavitiše avtoritete pri- znale za jedino sredstvo, ki ne povzroča izpadanja las, povzpešuje rast istih, poživlja lasnik povzpešuje pri gospodih polno močno rast brk ter daje že po kratki uporabi lasem na glavi kak r tudi brkam na- raven lesk ter popolnost in ohrani te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 gold. 2 gld., 3 gld., 5 gld. Pošiljam po pošti vsak dan, ako se znesek na- prej pošlje ali pa s poštanim povzetjem po- vsem svetu in tovarne, kamor naj se pošilja vsa naročila

Ana Csillag

DUNAJ I.

Seilergasse 5.

Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim Vas, da mi pošljete en lonček Vaše izvrstne pomade za lasi. Grofica Vilma Metternich, Grad Rubein p. Meranu, Tirolsko.

Blag. gospa Ana Csillag!

Pošljite mi po povzetju 1 lon- ček Csillagovega mazila za raščo las kojega sem že imela. Spoštovanjem Knež. Hohenlohe roj. knež. Solm.

Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim Vam, da mi Vaše slavno znane lasne pomade pošljete še en lonček. Mejnigrof A. Pallavicini, Abanj Szemere.

Gospa Ana Csillag!

Za še enkratno pošiljatev enega lončka Vašega izvrstnega mazila za lasi prosim Knežinja Karlota Cöthen (Anhalt).

Vas. Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim Vas, da mi po poštmem povzetju pošljete še en lonček mazila za lasi. Spoštovanjem Baronica Baselli, Enns, Westbahn.

Blag. gospa Csillag!

Slišal sem že mnogo dobrega o Vašem čudodelnem mazilu, vsled česar Vas uljudno, da mi kretom pošte pošljete dva lončka. Vas lepo pozdravlja Antonija Welonter, Gorica.

Bekony-Sz. László.

Gospa Ana Csillag!

Pošljite mi po poštmem pov- zetju dva lončka Vašega presku- šenega mazila za lasi. Grof Em. Esterhazy star.

Vaše Blagorodje!

Pošljite mi po poštmem pov- zetju en lonček Vašega preskuše- nega mazila za lasi. Grofica pl. Wurmbbrandt, Birkfeld.

Blagorodna gospa Ana Csillag!

Dunaj. Prosim, da na spodnji naslov blagovolite po- slati za ekscelenco gospe grofice Kiemansegg, namestnico na Dunaju, Gosp. ulice 6, 3 lončke pomade po 2 gld. za ohranjenje lasij, katera je izkazala dobre vspehe. Spoštovanjem Irma Pletzl, komorna gospa Njen. ekscelence.

Fran Wilhelmov

odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelm

lekarnarja c. kr. dvornega zalagatelja

NEUNKIRCHEN (Spodnje avstrijsko.)

Se dobiva v vseh lekarnah v za- vitku po 2 K. avst. velj.

Prvo primorsko podjetje za

razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via della Stazione 1366 — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakla- danje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za- bojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatev vsake vrste in- kamor si bodi.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijali- j, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinjega. — Najfinjeje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovs, otrobi. — Razpošilja na- ročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenah.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste- iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali druge zboje.

Operateur kurjih očes

(kalist)

diplomatični specialist Giordani ima svoj ambu- latorij na Korzu št. 23 II. Ordinarje od 8. predp. do 6. pop. Izvršuje odstranjev- plikiranih slučajih na poseben način in brez ni- kakoršnih bolečin.

Pekarna in sladličarna

Ja koh- Jellen. v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež kruh in velik izbor sladice. Sprejema v pecivo bodisi testo za navaden kruh ali sladice. Za- oga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Tvrdba Schivitz & Co v Trstu

inženjerja Živica se priporoča svojim rojakom. Pro- daja stroje in orodje za kmetijstvo in obrtništvo in vse dotične predmete najboljše sestave in izdelive po- najnižjih cenah. Posebno priporoča svoje nepreneh- livo stiskalnice za grozdje, tropine in sadje, svoje dobro znane škropilnice proti peronospori in drugim sadnim boleznim in mrčesom, brentače »Emerje«, la- gleje in trdnje od lesenih in železnih. Izdeluje načrte in tudi izvršuje dela vodovodov, vodnjakov, cest, mlinov in družih industrijskih podvzati. Popravlja tudi stroje.

Bogata njena zaloga in pisarna nahaja se na vogli- ulice Ghega in Trgovinske ulice.

Lahoni nas bojkotirajo Nemci Nemce podpirajo Slovani mi trpimo.

Ste li gluhi??

Vsaka vrst gluhosti in slabega sluha- se ozdravi z našo novo iznajdbo. Samo glu- horojeni so neozdravljivi. Šumenje v ušesih, preneha takoj. Opisiati Vaš slučaj. Preisko- vanja in navodila brezplačna. Vsaki se za- more z malimi troški doma sam ozdraviti.

Internationalni zavod za zdravljenje ušes.

596 La Salle Ave., Chicago, Ill.